

TEXT
JESÚS JORDI PINATELLA

TERRITORI I SOSTENIBILITAT

Montserrat Puig Martí

Autora de guies d'excursionisme i llicenciada en Educació Física

El repte no era fàcil: demostrar que, al Camp de Tarragona, és possible apropar-se al medi natural sense necessitat d'agafar el vehicle privat. Montserrat Puig, que ha fet de la difusió dels atractius del territori la seva passió, ho aconsegueix en una guia en què reivindica que sempre hi ha un pas més per fer cap a la sostenibilitat.

Montserrat Puig a Svanetia (Geòrgia), a la serrallada del Caucas. FOTO / TXEMA GARCIA

Fer una ruta a peu és sinònim de respecte per l'entorn, pel territori. És la millor manera d'estar en contacte amb la natura, gaudir-la i conèixer-la, sense malmetre-la. Però encara es pot reduir més l'impacte sobre el territori: utilitzar el transport públic per accedir al punt d'inici de l'excursió i per tornar cap a casa. Aquesta és la idea sobre la qual s'assenta la guia escrita per Montserrat Puig Martí, *20 excursions a peu pel voltant del Camp de Tarragona en transport públic*, que ha vist la llum aquest any. Va néixer d'una proposta que va «llançar a l'aire», tal i com ella mateixa explica, a la gent de Cossetània Edicions, que ja li havia publicat la seva anterior guia, *Baix Camp. 17 excursions a peu*. Inquieta, activa i compromesa amb la divulgació dels atractius naturals i patrimonials del país, va acceptar l'encàrrec sense tenir del tot clar si la xarxa de busos i trens de la zona oferia prou alternatives per accedir a les àrees amb interès per als excursionistes. Però el repte era motivador i va anar per feina.

Montserrat Puig té el territori apamat. Barcelonina de naixement, però amb arrels a l'Alt Camp i residència actual a Tarragona, ha caminat, corregut i escalat per mil racons, una experiència que s'uneix a la seva àmplia formació. És llicenciada en Educació Física i en Periodisme, amb un màster de periodisme de viatges, i té la titulació de tècnica d'esports de muntanya mitjana. Tot aquest bagatge es materialitza en les guies publicades (ja treballa en una d'excursions pel Priorat, també

de la col·lecció Azimut de Cossetània, com les altres dues), en les feines puntuals per a una agència de viatges especialitzada en senderisme i en el seu projecte vital, Meskamins. Encara en fase de gestació, espera que algun dia sigui la seva ocupació principal, amb l'oferta de serveis de rutes i guiatges a particulars, grups o ajuntaments. De moment, però, està centrada en la seva feina de professora a l'Institut Andreu Nin del Vendrell, on també hi ha un projecte que la motiva i que no s'escapa del seu món: un cicle formatiu de grau mitjà de conducció d'activitat físicoesportiva en el medi natural.

Per fer la guia *20 excursions a peu pel voltant del Camp de Tarragona en transport públic*, però, va deixar de banda d'entrada els seus coneixements i es va centrar a dibuixar un mapa de línies de tren i de bus. «Aquest tipus de guia ja existeix a Barcelona, on el transport públic està més desenvolupat i hi ha més consciència d'utilitzar-lo. I vam dir, a veure què passa a Tarragona, vols dir que no?», explica la Montserrat, que de seguida es va adonar que la xarxa tarragonina no és per tirar coets: «Ja ho intuïa, perquè m'he mogut molt pel territori i et creues amb pocs busos, veus marquesines buides... Però, malgrat tot, era suficient per fer una guia amb cara i ulls.» Així, un cop va tenir clares les línies de tren i de bus, i les estacions i les parades, va examinar els punts d'interès (senders, serres, barrancs, patrimoni) que hi encaixaven per dissenyar les rutes. Aquestes havien de ser inèdites i necessitaven,

PEP SERRA

LA MONTSERRAT HA CAMINAT, CORREGUT I ESCALAT PER MIL RACONS, UNA EXPERIÈNCIA QUE S'UNEIX A LA SEVA ÀMPLIA FORMACIÓ.

lògicament, la comprovació sobre el terreny de la seva adequació. No va ser una feina fàcil, sobretot perquè als caps de setmana, que és per quan està pensada una guia d'aquest tipus, hi ha menys freqüència de busos. Finalment, tot i que en alguna zona va ser impossible portar-hi cap ruta, les sis comarques del Camp de Tarragona hi estan representades i hi ha excursions per a tots els nivells. «És important tenir en compte els horaris del transport, sobretot de tornada, i la forma física de cadascú, ja que el bus no espera. La tria de l'itinerari s'ha de fer molt a consciència. Per això es donen vint opcions i de diferents graus de dificultat», avisa la Montserrat.

Una feina molt laboriosa –«i sovint feixuga», admet– i els *tempos* de l'editorial han fet que hagin passat cinc anys des que el 2014 va començar a treballar en la guia fins a veure-la publicada. La Montserrat, però, n'està satisfeta. D'una banda, hi ha la reivindicació implícita de la poca extensió de la xarxa de transport públic, que limita l'accés sostenible al medi natural. I, per altra banda, demostra que, malgrat tot, al Camp de Tarragona és possible deixar el cotxe al garatge i apropar-se al medi físic amb transport públic. És a dir, conèixer més a fons el territori, gaudint dels espais naturals, del patrimoni i de l'exercici físic des de la sostenibilitat integral.

UN PROJECTE VITAL A FOC LENT

La formació, l'experiència i les inquietuds de Montserrat Puig conflueixen a Meskamins, el projecte que va sembrant i coent a foc lent, en paraules seves, i que algun dia –«tot arribarà, n'estic segura», afirma– s'ha de convertir en la seva ocupació principal. La idea és oferir activitats per apropar la gent al territori, ja sigui fent-la entrar en contacte amb les economies locals i els productes de proximitat, exercint de guia per a particulars i grups, treballant amb ajuntaments per dissenyar rutes, assessorant o ampliant el seu llistat de publicacions. Tot centrat en la nova mirada que pot projectar gràcies, segons assegura, a la seva experiència, a la pedra que va picant, que li permet conèixer i interpretar el territori i les persones i les històries que l'omplen. Així, pot adaptar-se a les exigències dels clients, de manera que no vol oferir productes tancats, sinó a la carta: «Hem de deixar de ser passius. Hem de pensar què volem fer, on volem anar, ser concrets; i com que tinc el territori tan trepitjat i en conec la gent i el que pot oferir, segur que ho tindré.» És el seu fet diferencial, fruit d'un bagatge que té un preu. El problema, apunta, és que «no hi ha la mentalitat de pagar per ser guiats, a menys que es vagi al Pirineu o de viatge. No es valora el fet que algú t'ensenyi el territori que tens més a prop». La Montserrat, però, està convençuda que hi ha mercat i que les moltes hores invertides no seran en va.